

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО»
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)**

Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній ступінь магістр

Розробник:
Некряч Анастасія,
д. політ. н., професор кафедри
гуманітарних і
соціальних дисциплін

Гарант ОПШ:
Некряч Анастасія,
д. політ. н., професор кафедри
гуманітарних і
соціальних дисциплін

Назва навчальної дисципліни	Регіональне співробітництво вибіркова компонента ОПП
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Некряч Анастасія, д. політ. н., професор, професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін. Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: inozemna@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/nekryach-anastasiya-ivanivna
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність Освітня програма	052 Політологія ОПП Політологія

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних положень щодо регіонального співробітництва в цілому, формування у здобувачів вищої освіти цілісного суспільно-політичного та економічного погляду на особливості й тенденції розвитку регіонів в Україні, прикордонних територій, країнах ЄС, на специфіку міжрегіонального, транскордонного співробітництва та визначення їх ролі у підвищенні конкурентоспроможності регіонів в умовах розширення сучасних євроінтеграційних та світових процесів.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчення системи понять регіонального, міжрегіонального та транскордонного співробітництва, організації різних його форм співпраці, зокрема, єврорегіонів, напрямів здійснення співпраці на прикордонних територіях, вітчизняного та закордонного досвіду реалізації інтеграційного потенціалу суміжних територій.

Компетентності	Програмні результати
<i>загальні:</i> ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <i>фахові:</i> СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень. ПР 06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Основні поняття і наукові підходи до дослідження регіонального співробітництва.
- Тема 2. Правова основа регіонального співробітництва.
- Тема 3. Державна та регіональна політика України.
- Тема 4. Український регіоналізм: сутність, концептуальні засади, проблеми і перспективи.
- Тема 5. Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів.
- Тема 6. Європейський регіоналізм.
- Тема 7. Регіональна політика ЄС.

Тема 8. Україна та ЄС: стратегія інтеграції, проблеми та перспективи співробітництва.
Тема 9. Напрями співробітництва між Україною та ЄС у сфері регіонального розвитку.
Тема 10. Актуальні проблеми регіонального співробітництва України на сучасному етапі.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Основні поняття і наукові підходи до дослідження регіонального співробітництва.	12	2	2	8
Тема 2. Правова основа регіонального співробітництва.	12	2	2	8
Тема 3. Державна та регіональна політика України.	12	2	2	8
Тема 4. Український регіоналізм: сутність, концептуальні засади, проблеми і перспективи.	12	2	2	8
Тема 5. Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів.	12	2	2	8
Тема 6. Європейський регіоналізм.	12	2	2	8
Тема 7. Регіональна політика ЄС.	12	-	4	8
Тема 8. Україна та ЄС: стратегія інтеграції, проблеми та перспективи співробітництва.	12	2	2	8
Тема 9. Напрями співробітництва між Україною та ЄС у сфері регіонального розвитку.	12	2	2	8
Тема 10. Актуальні проблеми регіонального співробітництва України на сучасному етапі.	12	-	4	8
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання **Форми контролю результатів навчання**

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	Опитування		Виконання навчальних завдань		Виконання завдань самостійної роботи		Захист реферату з презентацією		Тестування			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН 04	11	18	6	10	6	10	3	6	4	6	30	50
ПРН 06	11	18	6	10	6	10	4	6	3	6	30	50
Разом	22	36	12	20	12	20	7	12	7	12	60	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	виконання навчальних завдань	виконання завдань самостійної роботи	захист реферату з мультимедійною презентацією	тестування	
Тема 1. Основні поняття і наукові підходи до дослідження регіонального співробітництва.	4	2	2			8
Тема 2. Правова основа регіонального співробітництва.	4	2	2			8
Тема 3. Державна та регіональна політика України.	4	2	2			8
Тема 4. Український регіоналізм: сутність, концептуальні засади, проблеми і перспективи.	4	2	2			8
Тема 5. Транскордонне співробітництво в системі інтеграційних процесів.	4	2	2			8
Тема 6. Європейський регіоналізм.	4	2	2			8
Тема 7. Регіональна політика ЄС.	4	2	2			8
Тема 8. Україна та ЄС: стратегія інтеграції, проблеми та перспективи співробітництва.	4	2	2			8
Тема 9. Напрями співробітництва між Україною та ЄС у сфері регіонального розвитку.	4	2	2			8
Тема 10. Актуальні проблеми регіонального співробітництва України на сучасному етапі.	-	2	2		12	16
Реферат, мультимедійна презентація				6 6	-	12
Разом	36	20	20	12	12	100

Трудовість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. У разі відсутності здобувача вищої освіти на семінарських заняттях з поважної причини (документальне підтвердження) надається право

відпрацювати пропущене заняття, у разі відсутності без поважних причин – здобувач вищої освіти не одержує бали за семінарське заняття і позбавлений права на їхнє відпрацювання.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів. Списування під час виконання тестових завдань заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, перед опануванням цієї навчальної дисципліни. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні, набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoporyadok22.pdf>

Рекомендовані джерела інформації **Основні**

1. Артёмов І.В., Діус Н.О. Єврорегіональне співробітництво України : проблеми і перспективи : навчально-методичний посібник. Ужгород, 2014. 368 с.
2. Герасимчук З.В., Лютак О.М. Регіональна політика ТКС : механізм формування і реалізації : монографія. Луцьк: Надстир'я, 2010. 188 с.
3. Державне та регіональне управління : навчальний посібник / авт.-упорядн. : Бобровська О.Ю., Савостенко Т.О., Матвеева О.Ю., Лебедева В.К. Дніпро, 2018. 160 с.
4. Державне та регіональне управління: підручник / Є.Г. Карташов, В.В. Євдокимов, І.О. Драган, О.І. Дацій та ін.; за заг.ред. Є.Г. Карташова. Київ, 2019. 223 с.
5. Мікула Н.А., Толкованов В.В. Транскордонне співробітництво : посібник. К. : Видавництво «Крамар», 2011. 259 с.
6. Писаренко С.М. Організаційно-економічний механізм реалізації регіональної політики Європейського Союзу. Львів : ІРД НАН України, 2002. 80с.
7. Регіональна політика Європейського Союзу : підручник / за редакцією Віктора Чужикова. К. : КНЕУ, 2016. 496 с.

Допоміжні

1. Громадянське суспільство та публічна політика / уклад. С. І. Вировий, О. Р. Титаренко, І.В. Рейтерович. К. : Вид-во НАДУ, 2009. 52 с.
2. Державна регіональна політика у транскордонних областях. Транскордонне співробітництво // Регіональна політика та механізми її реалізації: Монографія. Колектив авторів / За ред. акад. НАН України М.І. Долішнього. К.: Наукова думка, 2003. 503 с.
3. Долішній М.І. Регіональна політика на рубежі ХХ – ХХІ століть: нові пріоритети. Київ: Наукова думка, 2006. 511 с.
4. Квітка С. А. Державне управління формуванням партнерських відносин між владою та бізнесом в умовах соціальних перетворень : монографія. Дніпро : Грані, 2017. 268 с.
5. Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи. Львів: ІРД НАН України, 2003. 222 с.
6. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: монографія. Львів: ІРД НАН України, 2004. 395 с.
7. Некряч А. І. Місцеве самоврядування України та європейський досвід: шлях до співпраці. *Вісник Львівського університету: серія міжнародних відносин*. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка. 2003. Вип. 11. С. 61-67.

8. Некряч А. І. Розвинена місцева демократія – гарант входження України до європейського цивілізаційного простору (політологічний зріз). *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2015. № 2.
9. Некряч А. І. Оптимізація місцевого самоврядування: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8703/1/Pmv_2015_10-11_19%20%D0%9E%D0%BF%D1%82%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D1%80%D1%8F%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
10. Основи регіонального управління в Україні : підручник / авт.-упорядн. : В. М. Вакуленко, М.К. Орлатий, В.С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. : НАДУ, 2012. 576 с.
11. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К. : НАДУ, 2014. 740 с.
12. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко, С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.
13. Студенніков І. Регіоналістика і регіонознавство : проблеми методології та категоріального апарату. *Регіональна історія України*: Зб. наук. ст. К.: Інститут історії України НАН України, 2007. Вип. 1. С. 67-78.
14. Яковчук О.В. Суспільно-географічний аналіз та моделювання сталого розвитку транскордонних територій (на прикладі євро регіону Слобожанщина): автореф. дис... к.г.н / 11.00.02. Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського. Х., 2006. 20 с.
15. Forecast for economic growth in OECD countries and Central and Eastern European countries. for the period 2000-2040: A Study prepared for the European Forecast Sector Outlook Study (EFSOS) / UN; Economic Commission for Europe; FAO. – New York; Geneva: UN, 2002. 52 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Державна стратегія розвитку регіонів до 2020 року <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/derzhavna-rehional-na-polityka/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/derzhavna-strategiya-regionalnogo-rozvitku-na>
2. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
3. Закон України «Про внесення змін до бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19>
4. Закон України «Про внесення змін до Конституції України» від 31 серпня 2015 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/656-19>
5. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 року. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
7. Закон України «Про місцеві вибори» від 10 серпня 2015 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0167359>
8. Google Scholar або Google Академія: пошукова система і некомерційна бібліометрична база даних, що індексує наукові публікації та наводить дані про їх цитування. URL: <https://scholar.google.com.ua/>.
9. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Національна парламентська бібліотека України . URL: <http://www.nplu.kiev.ua>.
11. Сайт Українського незалежного центру політичних досліджень. URL: <http://www.ucipr.kiev.ua/>
12. Сайт Українського центру політичного менеджменту. URL: <http://www.politik.org.ua/>

